

D. Thom. dum. Et idem ait D. Thom. quod cæci quid valde magnam jam confessi erant, nempe Christu esse filium Dei, & verum Messiam, ut jam explicavi; tamen interrogat eos de sua potentia, ut eos magis instruat, ac ad majora promoveat.

18. Abulens. Christum commendat fidem. Secundò, Ait Abulensis, 7. 140. Interrogat, ut per hoc commendaret Christus maxime fidem, tam cæcis, quam aliis adstantibus, ut scirent, quod propter eam miracula faciebat, ut ita omnes inflammarentur ad Christi fidem amplectendam, cum per eam tanta bona assequerentur.

19. Chrysof. Tertiò, & præclare D. Chrysofostomus hom. 33. in Matth. Hos Dominus interrogat ait, ut ostenderet, quod illi ea curatione erant digni. Ne quis objicere queat, si misericordia sola salvos faciebat, cur omnes salvos non facit: Habet enim perfecta ipsa misericordia quandam rationem, quoniam in eorum fide, qui salvantur radices agere solent. Interrogat eos Christus, ut agnoscerent omnes, quod non solum ex favore, aut voluntate eos sanabat, sed etiam ex merito propter fidem, ut ita tantum beneficium eis collatum omnibus esset applausibile. Deinde, ut Dominus tacite occurrat cuidam calumnia, quæ contra ipsu à depravatis hominibus moveri poterat; si enim ex affectu misericordiæ curabat, cur non omnes sanabat. Vult ergo, ut per oris confessionem meritum, ac fides horum hominum, qua insigniti erant, ab omnibus agnosceretur; illi autem, qui in infidelitate obdurati erant, tanti beneficij omnino incapaces reperiebantur.

Qua per meritum dantur, omnibus plausibilia.

Matth. 9. n. 30. Et aperti sunt oculi eorum, & comminatus est illis Jesus, dicens. Vide, ne quis sciat.

Ibid. num. 31. Illi autem exeuntes diffamaverunt eum in tota terra illa.

VERSIONES.

Syriacus. & Prohibuit eis Jeschua, dicens; Chrysof. Vide nemo resciscat.

Euthymius. Interminatus est illis Jesus. Græcus. Cum fremitu, ac gravi increpatione interminatus est.

Syriac. n. 31. Illi autem egressi famam ejus sparserunt.

Vatablus. At illi cum abiissent, divulgaverunt famam illius.

EXPOSITIO.

20. Bathym. PERTI sunt oculi eorum, ut perfectè, ac clarè viderent, & fidem perfectam sanitas sequeretur. Unde benè ait Euthym. magna verò Judæorum hinc oritur, acclusio, quod cæcis solo auditu credentibus aperti sunt oculi: ipsi miracula videntes increduli permanserunt. Comminatus est. Ex Græco legitur, cum gravi increpatione, ac fremitu interminatus est, ne illud dicerent, ac divulgarent, per-

Judei arguuntur.

petuum nobis dans exemplum, popularem gloriam fugere, ac declinare. Alias rationes de hac re vide supra c. 20. ubi simile mandatum leproso impositum explicavi.

21. Ili autem exeuntes à domo, diffamaverunt eum, hoc est, divulgaverunt, ac sparserunt mirabilem ejus famam per totam regionem Galilææ; & in hoc non peccarunt cæci, quia Christus non præcepit absolute, ut tacerent, sed illud mandavit, modestiæ, ac humilitatis causa, ut se ab omni inani gloria alienum ostenderet, ut citato c. 10. q. 12. etiam dixi. Unde Christus ob suam humilitatem, qua magna sua volebat abscondere illud mandavit: cæci autè tanquã grati beneficio accepto, & tanquam charitate ferventes, ut alios suo exemplo adducerent ad Christum, illud divulgaverunt. D. Hieron. bis, sic ait. Dominus propter humilitatem fugiens instantiam gloriam hoc præcepit: & illi propter memoriam gratia non cessum tacere beneficii, & Theophylact. Vides, ait, quomodo factum fugerit; illi verò non ut inobedientes, sed ut grati divulgaverunt.

22. Hieron. Theophyl. Matt. 9. n. 32. Egressis autem illis, ecce obtulerunt ei hominem mutum dæmonium habentem.

Ibid. num. 33. Et ejecto dæmonio, locutus est mutus, & miratæ sunt turbæ, dicentes: Nunquam apparuit sic in Israël.

Ibid. num. 34. Pharisei autem dicebant, in Principe dæmoniorum ejicit dæmonia.

VERSIONES.

Syriacus. Quomque exiisset Jeschua obtulerunt ei mutum, in quo erat dæmonium.

D. Chr. soff. Ipsi autem egressis, attulerunt ei hominem mutum.

Vatabl. Euthymius. Adduxerunt ei hominem mutum dæmoniacum.

Euthymius, Per principem dæmoniorum.

EXPOSITIO.

22. AMONIACUS iste diversus est ab eo de quo tractat Luc. cap. 11. numer. 14. nam de illo etiam agit Matth. cap. 12. numer. 22. ita tenent communiter recentiores, Jansenius, Iansenius, Beauxalm, Beauxalm, Salmeiron, Barradas.

23. Ili autem exeuntes à domo, diffamaverunt eum, hoc est, divulgaverunt, ac sparserunt mirabilem ejus famam per totam regionem Galilææ; & in hoc non peccarunt cæci, quia Christus non præcepit absolute, ut tacerent, sed illud mandavit, modestiæ, ac humilitatis causa, ut se ab omni inani gloria alienum ostenderet, ut citato c. 10. q. 12. etiam dixi. Unde Christus ob suam humilitatem, qua magna sua volebat abscondere illud mandavit: cæci autè tanquã grati beneficio accepto, & tanquam charitate ferventes, ut alios suo exemplo adducerent ad Christum, illud divulgaverunt. D. Hieron. bis, sic ait. Dominus propter humilitatem fugiens instantiam gloriam hoc præcepit: & illi propter memoriam gratia non cessum tacere beneficii, & Theophylact. Vides, ait, quomodo factum fugerit; illi verò non ut inobedientes, sed ut grati divulgaverunt.

Theoph. Euthym. I. Thom. Salmeiron. Theophylactus, Euthymius, Divus Thomas, ac alij, nec etiam à porantibus Dominus exigit fidem, quia, ut notat Salmeiron, hoc fieri non solet, nisi quando apparet aliquod manifestum infidelitatis signum. Hominem mutum dæmonium habentem. Vox, mutum, non debet refectri ad dæmonium, sed ut dicit Cajetan. ad hominem, quod planè constat ex Syriaco obtulerunt ei mutum, in quo erat dæmonium.

23. Et ejecto dæmonio virtute, ac imperio Christi, locutus est mutus, nempe ille, qui erat mutus; nam iste non natura sua, sed dæmonis malitia usu loquendi privatus erat, ut hic ait Chrysofostomus: non enim naturali cursu agrotatio, sed dæmonis in sidis illi accidit. Sequitur in circumstantibus miraculi effectus, admirata sunt turbæ. In uno eodemque signo scandalizantur mali, & edificantur boni, ac ad Dei gloriam excitantur. Et nota, quod quando Dominus hic, & citato loco Luca, sanat hominem mutum, & surdum, & ab eo dæmonium ejicit, dicitur; admirata sunt turbæ, & hoc non legimus scriptum, quando cæcos illuminavit, quia valdè rari, & extraordinarium erat, quod Christus hominis linguam ad loquendum solveret; lingua enim magnum homini malum, de quo plura dicam seq. tomo: dū historiam enarratam à Luca enodabimus. Dicebant turbæ, nunquam sic apparuit in Israël. Hæc dicunt ob magnam multitudinem miraculorū, quam Dominus faciebat, ut sequenti dicam quæst. & ita denotant, Christum esse cæteris Prophetis majorem, ac proinde verum esse Deum, & Messiam.

24. Pharisei autem dicebant, seu, ut habet Syriacus, Per Principem dæmoniorum, nempe, ope, & auxilio Primatis dæmonum; nam inter dæmones alij alijs præ sunt, Deo sic ordinante, ac proinde adhuc inter eos perseverant Ordines inferiores, ac superiores, quales ante peccatum juxta eorū naturæ conditionem erant; unde illi, qui ceciderunt ex Ordine Seraphim, Cherubim, Thronorum, sunt Principes eorum: qui ex inferioribus Ordinibus Dominationum Principum prolapsi sunt. Hanc autem magnam blasphemiam Pharisei in Christum dixerunt.

25. Quomodo visis miraculis Christi, turbæ dicant, quod nunquam tale fuit visum in Israël?

26. DIFFICULTAS est, quare cum Christus Dominus sanaverit mutum, dicunt turbæ, quod nunquam tale fuit visum in Israël. Nā Moyses, & Elias, & Elisæus multa miracula ediderunt in populo. Ad hoc respondet Lyranus, quod hoc clamabat populus, quia nunquam fuerat visum, quod aliquis arreptus, qui mutus exiterat per dæmonem, fuisset aliquando sanatus; nam Saül arreptus à dæmone, 1. Reg. 16. num. 6. & nunquam legitur fuisse sanatum; sed solum alleviatus, quando David psallebat in cithara sua, 1. Regum 16. num. 18. Hec tamen solutio non est multum firma. Quia licet talis sanatio arreptij nunquam fuisset in populo, tamen Elias & Elisæus

27. mortuos suscitaverunt; suscitatio autem mortuorum quid majus erat apud Judæos, ut observat Abulensis.

28. Tenendum est, quod populus hæc dicebat, quia nullus omnium Prophetarum, qui antea inter Hebræos exiterat, fuit agnitus tanta auctoritate, ac promptitudine, tam diversa, ac immedicabilia morborum genera tam perfectè ac integrè curare, tantarumque dæmonum multitudinem à corporibus expellere, eorūque omnia damna refarcire.

29. Facit etiam multum in hanc rem id quod perbellè dixit Chrysofostomus homil. 33. Priscis Chrysof. anteponebant autem, non quia curabat, sed quia quamprimum videbat. Parentes Elias, atque Elias miracula fecerunt, mortuos suscitaverunt, at Christus Dominus valde celeriter, uno tactu, unoque verbo, ac uno nutu, & beneficia, quæ citissimè, & sine retardatione conferuntur, inde valde magna, & præclariora videntur.

30. Revertentem juniorè filium benignè recipit ejus pater; & suis ait; cito proferte stolam primam, Luc. 15. num. 12. Sed cur festinanter jubet ipsam stolam adduci. Chrysofostomus serm. 3. ait, tardam Chrysof. misericordiam pater nescit. Magna, ac mirabili misericordia se pater in filiu declarat, unde eum prima stola vestiri mandabat, commendans, ut citò esset delata; nam quamvis illa ex textura sua esset valde pretiosa, tamen si non festinanter, sed cum mora adduceretur, profectò non prima stola reputaretur.

31. Et circuibat Jesus omnes civitates, & castella, docens in Synagogis eorum, & prædicans Evangelium Regni; & curam omnem languorem, & omnem infirmitatem.

32. Et perlustrabat Jeschua urbes omnes, &c. Et sanabat omnes languores; omnesque dolores.

33. Et obibat Iesus civitates omnes, ac vicos.

34. DE præsentia materia hujus textus satis dixi supra cap. 9. ubi similem sententiam ex cap. 4. Matth. explanavi; quæ ibi sunt dicta, hic non repetenda. In præsentiarum ergo maxime consideranda est eximia charitas Domini, nam Phariseorum blasphemiam, ac offensam non est Iesus Iesus, sed tanquam bonus Pastor, ac primus Medicus visitat suos, doctrina eos illuminando, & sua ope sanando.

35. Circuibat Iesus. In Capharnaum Domini erat domicilium, & inde egrediens tanquam divina nubes suam cœlestem rorem spargebat per circumvicinas;

26. Beneficia sine retardatione.

27. Beneficia sine retardatione.

28. Beneficia sine retardatione.

29. Beneficia sine retardatione.

30. Beneficia sine retardatione.

31. Beneficia sine retardatione.

32. Beneficia sine retardatione.

33. Beneficia sine retardatione.

34. Beneficia sine retardatione.

35. Beneficia sine retardatione.

36. Beneficia sine retardatione.

37. Beneficia sine retardatione.

38. Beneficia sine retardatione.

39. Beneficia sine retardatione.

40. Beneficia sine retardatione.

cum vicinas civitates, vicos, ac loca Galilææ, & castella, ut legit Vatablus, & vicos. Castrum est locus muris circumseptus, amplior castello; minor, ac angustior oppido. Castellum à castro deducitur, & est quasi parvum castrum, seu oppidum, unde proprie *castellum* in sua nativa significatione, non significat arcem, sed parvum locum muris cinctum. Unde veluti per quantum similitudinem ad arcam accommodatur; hic autem idem valet, ac quendam pagum. Christus non solum quærebat civitates, sed etiam pagos, & vicos ad docendum, & sanandum.

*Prædicatores
p. ambulent
omnia loca.*

Discant Prædicatores Domini exemplo circuire omnia loca, & civitates, ac parva oppida, ut omnes doceant, ac instruant. De cæteris, quæ ad hunc textum pertinent, vide cit. cap. 9. Et his terminatur, juxta communem sententiam, ut dixi in principio hujus Voluminis, primus annus sanctissimæ Prædicationis Christi Jesu. Secundum autem annum tibi dabit Tomus tertius, ubi de mirabili ejus præsentia in venerabili Eucharistiæ Sacramento, multa dicam; in cujus gloriam, & honorem omnium ore omnia dicantur.

*Laus Omnipotenti Deo, Purissimæque Dei Genitrici Mariæ,
meisque Patronis, Theresiæ, & Mariæ
Magdalena de Pazi, &c.*

INDEX

INDEX

Rerum Notabilium, quæ hoc secundo Tomo continentur.

Prior numerus Paginam, posterior ejusdem pagina sectiones margini adscriptas designat.

A	
<i>Abiectus.</i>	Ut Accedas ad Deum, peccata deponere. 430. 6
A BJECTA habenda ante oculos in dignitate. Pag. 317. n. 72	<i>Accommodare.</i>
Abiectus ut erigatur, inclinet se excelsus. 512. init.	Accommodandum communi loquendi modo. 17. 72
Abiectio humanæ naturæ maxime erat fixa Christo ante oculos. 94. 176	Accommodat se hominibus Christus. 41. 40. & 240. 21
<i>Abcondo.</i>	Accommodandum imbecillitati audientium. 73. 75. & 80. 224
Prælati ne sit absconditus à suis. 326. 116. 127	Deus, dum nos vocat, nostræ inclinationi se accommodat. ibid. & 372. 33
Virtus abscondi nequit, sed ipsa manifestat. 325. 123	Accommodato tempore prædicandum. 1. 9. 279
Justi abscondi volunt, in occasione autem se manifestant. 330. 145. 146	Accommodandum tempori, & occasione. 239. n. 4. & 346. 37
Beneficia verbis abscondenda. 392. 18	Accommodatum tempori, & occasione eligendum est medium. 428. 93
Abscondenda virtutum opera. 394. 29. & 517. 60. 61	Prædicator bonis, & malis se accommodet. 584. 84
In Abscondito virtutis invenitur Deus. 420. 44	Infirmis accommodandum. 608. 17
Virtutes particulares abscondendæ, ex publica obligatione manifestandæ. 422. 56	<i>Accusare.</i>
Non per abscondita, sed per manifesta indicandus est homo. 471. 47	Accusandi occasiones semper observat iniquus. 55. 110.
Impius dum vult abscondere suum peccatum, ibi illud magis manifestat. 124. n. 16. 17	Accusator assuetus multa sæpe falsa dicit. 136. 3
Absconditus Christus magna operatur miracula. 517. 61	<i>Actus.</i>
Deus videt absconditos humiles. 623. 66	Actus verus non procedit carne phantastica. 492. 49.
<i>Accedere.</i>	<i>Almonere.</i>
Ut ad Dominum accedamus, ipse se humiliavit. 273. 39	Vide <i>Reprehendere.</i>
Ille ad Deum verè accedit, qui affectu, & imitatione accedit. 40	<i>Adoratio.</i>
Cum quis in honore est, ad eum accedunt plures. ibid. 41	Vera adoratio ex affectu cordis. 177. 213
Recessus ad Deum plurimum valet: & nulla inde erubescencia esse potest. 66. 40	Adoratio perseverantiam requirit. ibid. 216
Qui accedunt ad Christum, ad omne bonum promoventur. 211. 99	In Adoratione debent in Deum potentia esse defixæ, ibid.
Ubi homo ad Deum accedit, statim gaudet suæ fidei fructu. 213. 113	Homines, non te, sed tua adorant. 593. 32
Ut ad Christum accedas, ab incredulis separandum. 225. 57	<i>Adventus.</i>
	Adventum Domini qui observant, vivunt: qui verò non sentiunt, moriuntur. 28. 112
	In Incarnatione Deus ex laudatione Angelica ad mundi volubilitatem venit. 196. 6
	Adventum Domini insensibilia gratulantur. 541. 4
	In Adventu suo Deus, non iudicium, sed misericordiam ostendit. 579. 53
	Vide <i>Incautio.</i>
	<i>Adversitas.</i>
	In Adversitate nullus te agnoscit; in felicitate omnes sunt amici. 161. 33
	Adversitas